

Visu šalių proletarai, vienykites!

PO SPALIO VÉLIAVA

LKP Rokiškio rajono k-to ir rajono DŽD Tarybos organas

1955 m. lapkričio mėn. 3 d., ketvirtadienis • Kaina 15 kp.

Eina nuo 1950 metų

Nr. 88 (524)

Gerai paruošti kultūros įstaigas žiemai

Normalus kultūros įstaigų darbas žemos laikotarpiu priklauso nuo to, kokios sąlygos sudarytos kultūros darbuotojų veiklai. Todėl šiuo metu aktualaus klausmas yra tinkamai paruošti kultūros įstaigas žiemai, aprūptinti jas retklamu kiekui kuro, šviesa. Cia lemiamą valdmenį turi suvaldinti apylinkių tarybos, nuo kurių žymiai dažlii priklauso kaimo kultūros įstaigų paruošimas žiemai.

Taisingai šiuos uždavinius suprato Rokiškio apylinkės taryba (pirmininkas dr. Trofimovas). Apylinkės taryba dar rugsejo mėnesį pasirūpino išpirkti kurą, organizavo kultūros įstaigų darbuotojų talką durpėms parsigabentį. Drg. Trofimovo iniciatyva buvo organizuotas Rokiškio geležinkelio stoties bibliotekos perkėlimas į daug tinkamus, gerai apšildomas pašalpas.

Neblogai vyksta pastruošimas žiemai Didžodės, Žlobiškio ir kai kurių kitų apylinkių kaimo kultūros įstaigose. Taip, pavyzdžiui, "Socializmo keliu" kolūkyje esančių bibliotekos ir klubų-skaityklos patalpos naujai atremontojos ir išbaltintos. Apylinkės taryba (pirmininkas dr. Smalstyte) taikui pasirūpino išpirkti ir iškirsti malkas, atliko kitus būtinus darbus.

Šiais metais mūsų rajone pradėjo veikti trys naujos bibliotekos. Tačiau rajono kultūros skyrius ir apylinkių tarybos maža dėmesio skiria normaliam jų darbui. Taip, pavyzdžiui, Salomėjos Neries vardo kolūkyje pradėjusi veikti biblioteka neturi tinkamų patalpų ir reikiama inventoriaus. Tiesa, pastaruoju laiku numatyta perkelti ją į tinkamas patalpas. Būtina sij svarbū reikalą paspartinti, kad artimiausiu laiku biblioteka galėtų pradėti normalų darbą. Neturi reikalingo inventoriaus ir Lludo Giros vardo kolūkyje įsteigta biblioteka.

Labai lėtai vyksta klubų-skaityklos patalpų remontas. "Naujo gyvenimo" kolūkyje. Jeigu stogas šiaip taip buvo apdengtas, tai vis dar nepri-

žiema nelaukia. Todėl kultūros skyrius, apylinkių tarybos, kolūkių partinės ir komjaunimo organizacijos, kultūros įstaigų darbuotojai privalo nedelstant susirūplinti bibliotekų ir klubų-skaityklių paruošimu žiemai. Būtina mobilizuoti visas Jėgas tam, kad kultūros įstaigos žiemą galėtų dirbti normaliai. Svarbu jas laiku aprūpinti kuru, stalais, kėdėmis, lempomis.

Tik tuomet, kai kultūros įstaigoms bus užtikrintos normalios darbo sąlygos, žiemos metu jos sėkmingesni išspręs visus tuos uždavinius, kuriuos joms stato partija ir vyriausybė, nuolat augantieji gyventojų kultūriniai poreikiai.

SODINA MEDELIUS

Sodų sodinimo mėnesio bėgyje kiekvienas Kamaju vidurinės mokyklos mokslevis išpareigojo pasodinti ir išauginti po vieną liepelę. Šiuo metu mokyklos teritorija

jau apsodinta jaunomis liepelėmis. Kiekvienas mokslevis prižiūri savo pasodintą medelį. Medelių sodinimo darbams vadovauja mokytoja J. Vizbaraitė, J. Burokas

DIDŽIOJO SPALIO METINĖMS ARTĖJANT

V. I. Leninas Peterburgo "Kovos sajunga darbininkų klasei išvaduoti" narių grupėje. 1897 metai. Medžiaga iš V. I. Lenino muziejaus. TASS'o fotokronika.

Čia gyveno ir dirbo Leninas

Cia kiekvienas akmuo Leniną žino gerai iš žingsnių pirmųjų Spalio atakų, — taip perteikė poetas V. Majakovskis apie mūsų Tėvynės sostinę, kur nuo 1918 metų gyveno ir dirbo didysis Komunistų partijos vadas ir Tarybų valstybės iškūrėjas Vladimiras Iljičius Leninas.

Brangūs ir artimi darbo žmonių širdims tapo Lenino darbo kabinetas ir butas Kremluje. Paprastas, kuklus kambarių apstatymas išliko pat, koks buvo V. I. Leninui gyvam esant.

Nedidelis Iljičiaus darbo kabinetas. Spintose ir etažerėse — knygos, informacinė literatūra. Ant sienų — geografiniai žemėlapiai, kuriuose Leninas „žemę“ visą iškart žvilgsniu apimdamas, matėtai, kas anapus laiko sienos stovė. Cia gimė genialiosios lenininės šalties industrializa-

vimo ir elektrifikavimo idėjos, didieji kaimo socialistiniu pertvarkymo planai, buvo nubrėžiami eiliniai Tarybų valdžios uždaviniai. Cia iš po V. I. Lenino plunksnos išejo jo veikalai „Proletarien revoliucija ir renegatas Kautskis“, „Valkiška „kairumo“ liga komunizme“, straipsnis „Dldžioji iniciatyva“. Cia Vladimiras Iljičius ruošėsi pranešimui apie proletarinės revoliucijos metines VI Viros Rusijos Tarybų suvažiavime.

Darbo kabinete Llaudies Komisarų Tarybos pirmasis Pirmininkas V. I. Leninas priimdavo gamyklių ir fabriku darbininkų, raudonarmiečių delegacijas, valstiečius, atėjusius iš tolimų kaimų, svartydavo su partiniais darbuotojais kasdieninius naujo gyvenimo statymo klausimus. (TASS—ELTA).

Pagal rudeninio dirvų arimo rezultatus per praėjusį penkiadienį iki š. m. spalio 31 d. į rajoninę Garbės lentą išrašomi:

KOLŪKIAI

1. Salomėjos Neries vardo kolūkis (pirmininkas Strumskys, agronomas Mickyte).

2. „Vyturio“ kolūkis (pirmininkas Balbata, agronomas Stasiškyte).

TRAKTORINĖS BRIGADOS IR TRAKTORININKAI

1. Panemunėlio MTS XI-oji traktorinė brigada (brigadininkas Seržentas).

2. Panemunėlio MTS traktorininkas Sabalys Antanas, traktoriu „U-2“ arimo planą įvykdės 150 procentų.

3. Panemunėlio MTS traktorininkas Bimba Vytautas, traktoriu „KD-35“ arimo planą įvykdės 110,7 procento.

4. Panemunėlio MTS traktorininkas Indrašius Stasys, traktoriu „KD-35“ arimo planą įvykdės 93,7 procento.

5. Panemunėlio MTS traktorininkas Panitauskas Albinas, traktoriu „U-2“ arimo planą įvykdės 91,4 procento.

Nauji gamybiniai laimėjimai

Artėjant Spalio šventėms, spartinami darbo tempai Rokiškio svesto gamybos įmonėje. Įmonės dirbančiųjų kolektyvas svesto gamybos metinį planą įvykdė 99,6 procento, liešo sūrio — 100 procentų, kazeino — 96 proc. Žymiai viršytas metinis pteno paruošų planas.

Geral dirba atskiri pieno nugriebimo punktai. Štai, pavyzdžiui, tokie punktai, kaip Čelkių (vedėjas dr. Kuoliniene), Belčių (vedėjas dr. Jezinevičiutė), Čeičių (vedėjas dr. Raupys) ir kt., metinius pieno nugriebimo ir paruošų planus įvykdė 185—186 procentais.

R. Dilyte

Rokiškio II-oje vidurinėje mokykloje

Didelis pagyvėjimas, artėjant Didžiosios Spalio socialiistinės revoliucijos 38-osioms metinėms, jaučiamas Rokiškio II-oje vidurinėje mokykloje. Naujais laimėjimais šventes sutinka mokyklos moksleivės pirmūnės Udrytė Nerima ir Spudaltė, kurios mokosi tik labai geras ir geras pažymais. Šios auklėtinės, atslėkodamos partijai ir vyriausybei už suteiktą joms laimingą ir šviesų gyvenimą, visailaudinės šventės progijo išlovingąias VLKJS eiles. Taip pat mokyklos pirminė komjaunimo organizacija priėmė į komjaunimą IX ir XI klasės mokinės Skeirytė Afroditą ir Diliytę Liną.

P. Valaitė

Pas meno saviveiklininkus

Turininkų šventinę programą, skirtą Didžiajam Spalui atžymeti, ruošia Rokiškio kultūros namų meno saviveiklos kolektyvas. Sékmingesni dirba 39 atlikėjų choras, kuriam vadovauja dr. Zalenkauskas. Choristai jau išmoko llaudies dainas „Žalioji girelė“, „Palydék takeliu“ ir elė tarybinių kompozitorių kūrinių. Sékmingesni dirba itaudties šokių ratelis, vadovaujamas meno vadovės dr. Kuzmienės.

B. Žumbakys

Rajono žemės ūkio laimėjimų apžiūra

Š. m. spalio mén. 29–30 d. d. įvyko rajono žemes ūkio paroda. Joje buvo parodyti rajono kolūkių, MTS, tarybinio ūkio bei vietinės pramonės įmonių pasiekė laimėjimai.

Per dvi dienas rajoninę žemės ūkio parodą aplankė tūkstančiai rajono darbo žmonių. Jie su dideliu susidomėjimu apžiūrėjo rajono kolūkių pasiekimus laukininkystėje, gyvulininkystėje ir kitose žemės ūkio šakose. Parodoje daiyvaujantieji žemės ūkio pirmūnai pasakojo lankytojams apie budus, kuriuos jie taikydami pasiekė gražių rezultatų tiek laukininkystėje, tiek vystant visuomeninę gyvulininkystę ir keliant jos produktyvumą.

Ellė rajono kolūkių i parodą atėjo su neblogais pasiekimais didinant grūdų gamybą, keliant dirvų derlingumą. Gausus vasarinių kviečių derlius išaugintas „Duo-kiskio“ kolūkyje. Žieminiai rugiai dėka savalaikės sėjos ir geros priežiūros šals metais neblogai užderėjo „Gegežės Pirmosios“ ir Salomėjos Nérles vardo kolūkuose. Kai kurie kolūkiai pasiekė gerus rezultatus auginant šančiavaisius. Daug padirbėjo sodinant ir prižiūrint bulves „Pergalės“, „Vyturio“, „Atžalyno“ ir kitų kolūkių kolūkciai. Už tai jų darbas dešimterlopai apsimokėjo – čia išaugintas gausus bulvių derlius. Visa tai eksponuojama rajono žemės ūkio parodoje.

Šalis metais rajono kolūkiai pirmą kartą dtdelluose plotuose augino vertingiausią pašarinę kultūrą – kukurūzus. Visus parodos lankytujus stebina „Jaunosios gvardijos“ kolūkio laimėjimai auginant kukurūzus. Parodoje eksponuojami kukurūzai siekia daugiau 3 metrų aukščio. Šlame kolūkyje kukurūzai buvo sėjami tik kvadratinuliziniu būdu į gerai iđirbtą ir patrėptą dirvą. Iš kiekvieno hektaro čia gauta viduliniškai po 350 centnerių žallo-sios masės, o 4 ha plote – net po 700 centnerių. Neblogas kukurūzų derlius buvo išaugintas „Stalino keliu“ ir kituose rajono kolūkuose. Visas kukurūzų derlius sėkmingesni nuimtas ir susilosotas. Tai sudaro dideles galimybes tolesniams gyvulininkystės produktyvumo pakėlimui.

Rajono kolūkuose kašmet plečiami linų pasėliai. Šalis metalas daug linų buvo pasėję „Aušros“, „Ragelį“, „Stalino keliu“ ir kt. kolūkiai. Parodoje eksponuojami linų

augintoju pasiekimai vaizdžiai rodo, kad linai labai verlinga ir daug pelno duodanti kultura. Gerus rezultatus pasiekė „Aušros“ kolūkio linų augintojai. II-oje laukininkystės brigadoje (brigadinkas Skruodus Jonas) iš 14 ha ploto gauta 56 centnerių linų pluošto ir 50 centnerių sėmenų. Puikius rodiklius pasiekė „Ragelių“ kolūkio linų augintojų grandis, vadovaujama grandininko Mikalkėno. Šios grandies išauginti linai pristatyti i fabriką yra užskaitomi i auksčiausią rūšį.

Rajono žemės ūkio parodoje gausiai buvo eksponuojami gyvulininkystės pasiekimai. Kruopščiu ir alsiavusiu darbu daugelio kolūkio gyvulininkyslės darbuotojai pasiekė neblogų rezultatų. Su gerais rodikliais į parodą atėjo „Žvaigždės“ kolūkio melžėjos Palmira ir Anele Minkevičiutės. Jos šalis metais primelžė po 1.610–1.770 litrų pieno iš kiekvienos prižiūrimos karvės ir išaugino po 18 paršelių.

Rajono žemės ūkio parodoje taip pat dalyvavo rajono pramonės įmonės. Gražiai įrengtuose paviljonuose „Neinuno“ ir „Lino“ fabrikai eksponavo savo išleidžiamostos produkcijos pavyzdžius, diagramose ir stenduose atvaizdavo gamybos vystymąsi per paskutiniuosius metus. Savo gaminius parodoje taip pat ištatė rajono pramkombinatas, rajkoopstajungos pramkombinato dirbluvės ir kt. Pažymėtinės „Pergalės“ artelės pavilljonas. Čia gražiai pavaizduotas artelės gamybos augimas, produkcijos asortimento didėjimas, duoti išleidžiamosios produkcijos pavyzdžiai.

Parodoje buvo eksponuojama priešakinė žemės ūkio technika, kuri plačiai panaujodama rajono kolūkį laukynausinimui, dirvų derlingumo kėlimui.

Už pasiekus geriausius rezultatus žemės ūkyje ir pramonėje parodos dalyviai apdovanoti piniginėmis premiomis ir diplomais.

Šalis metais įvykusi rajono žemės ūkio paroda aiškiai parodė, kad žemės ūkis, vystydamasis socialistiniu pagrindu, sistemingai pasiekia vis naujas ir naujas laimėjimus didinant grūdų gamybą. Nors žemės ūkio ūkio melžėjos Lesmanavičiutė, Baltrūnaitė ir Puriuškienė per metus primelžė po 5.442–5.737 litrus pieno.

Kai kurie rezultatai rajono kolūkuose yra pasiekę didinant mėsos ir ypač kiaulienos gamybą. Tą matome iš parodoje esančių eksponatų bei diagramų. Daug dėmesio kiaulių ūkio išplėtimui yra skiriama „Arlojo“ kolūkyje. Užtikrinus gerą kiaulių priežiūrą, leisina jų atranką, čia yra pasiekti neblogi rezultatai. Kiaulių auginioja Čiurlienė Zosė šalis melais išaugino iš kiekvienos prižiūrimos kiaulės po 20 paršelių. Atsidavusiai dirba to paties kolūkio kiaulių augintoja Žukytė Julė. Taip pat neblogus rezultatus atsieki „Tikruoju keliu“ kolūkio kiaulių augintojai. Kiaulių šerikės Kirstukienė Stefa ir Karaliene Anelė iš prižiūrimų motinių kiaulių gavo ir išaugino po 18 paršelių.

Geriai parodoje pasirodė Rokiškio I ir II vidurinių, Sėlynės septynmetės ir Juodupės vidurinių mokyklų gamtininkų būrelių nariai. Jų išaugintos žemės ūkio kulkūros bandomo siuose sklypuose rodo, kokių rezultatų galima pasiekti taikant priešakinį mičiurininių mokslo praktikoje, o tie rezultatai yra tikrai dideli.

Rajono žemės ūkio parodoje taip pat dalyvavo rajono pramonės įmonės. Gražiai įrengtuose paviljonuose „Neinuno“ ir „Lino“ fabrikai eksponavo savo išleidžiamostos produkcijos pavyzdžius, diagramose ir stenduose atvaizdavo gamybos vystymąsi per paskutiniuosius metus. Savo gaminius parodoje taip pat ištatė rajono pramkombinatas, rajkoopstajungos pramkombinato dirbluvės ir kt. Pažymėtinės „Pergalės“ artelės pavilljonas. Čia gražiai pavaizduotas artelės gamybos augimas, produkcijos asortimento didėjimas, duoti išleidžiamosios produkcijos pavyzdžiai.

Parodoje buvo eksponuojama priešakinė žemės ūkio technika, kuri plačiai panaujodama rajono kolūkį laukynausinimui, dirvų derlingumo kėlimui.

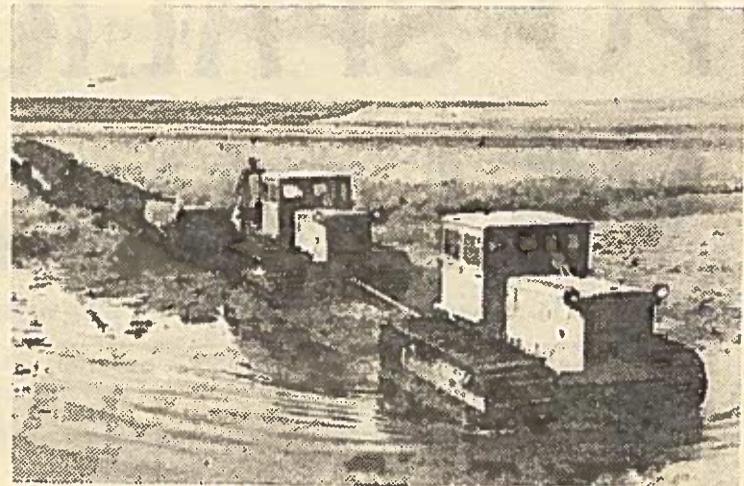
Už pasiekus geriausius rezultatus žemės ūkyje ir pramonėje parodos dalyviai apdovanoti piniginėmis premiomis ir diplomais.

Šalis metais įvykusi rajono žemės ūkio paroda aiškiai parodė, kad žemės ūkis, vystydamasis socialistiniu pagrindu, sistemingai pasiekia vis naujas ir naujas laimėjimus didinant grūdų gamybą. Nors žemės ūkio ūkio melžėjos Lesmanavičiutė, Baltrūnaitė ir Puriuškienė per metus primelžė po 5.442–5.737 litrus pieno.

S. Augulis

Šiaulių rajono Ginkūnų tarybiname ūkyje baigama statyti 104 vietų tipinė karvidė. Joje įrengiamas kabamasis kelias, automatinės girdyklos ir elektrostatinių melžimo aparatai. Nuotraukoje: tipinės karvidės statyba Ginkūnų tarybiname ūkyje. G. Avramenko (ELTA) nuotrauka.

★

Celiabinsko traktorių gamykloje nesenai pradėtas gaminti naujas pelkių traktorius „S-100 B“. Jo sugerbėjimas važiuoti pelkėmis du kartus didesnis, negu traktoriaus „S-80“. Jame įmontuotas 100 arklio jėgų dizelinis variklis. Nuotraukoje: traktorių „S-100 B“ išbandymas Celiabinsko sritys durpynu pelkėse.

V. Georgijev (TASS) nuotrauka.

Pramonė – žemės ūkini

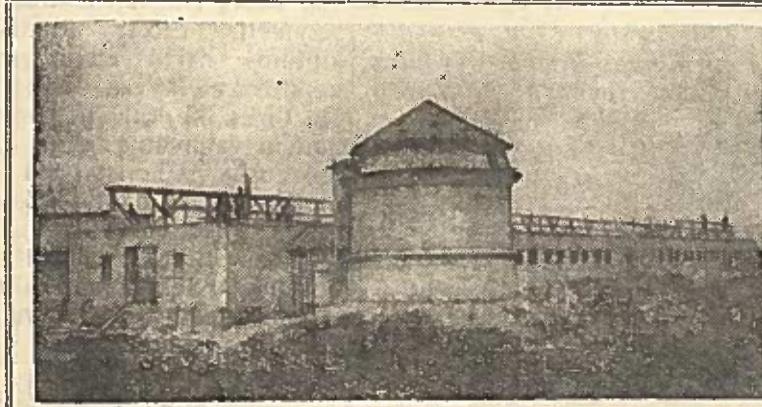
Praėjusį pavasarij Lietuvos kolūkiai ir tarybiniai ūkiai pirmą kartą dideliuose plotuose pasėjo vertingą kultūrą – kukurūzus. Respublikos Viltinės ir kuro pramonės ministerijos įmonės turėjo per trumpą laiką pagaminti daug arklinių žemės ūkio mašinų kukurūzų pasėliams išdirbtis ir silosuoli.

Įmonių darbininkai ir inžineriniai-techniniai darbuotojai, siekdami laiku įvykdysti šį atsakingą uždavinį, parodė daug kurybinės iniciatyvos. Kauno „Metalu“ gamykla reikėjo per du mėnesius pagaminti 4.000 kultivatorių kukurūzų larpueliams išdirbtis. Cechų susirinkimuose darbininkai nutarė pirmą lauko įvykdysti šią užduotį ir išleisti papildoma daug kultivatorių. Per dešimt dienų buvo paruošti visi reikalingi įrengimai bei prietaisai ir pagaminti bandomieji naujosios produkcijos pavyzdžiai. Išsavinant kultivatorių išleidimą, buvo paleiktas 21 racionaliatorinis pasiūlymas. Statybinė apkaustė cecho vyresnis meistras dr. Rickevičius ir šaltkalvis dr. Žurna pasiūlė įdiegti štampavimą gaminant kultivatorių šonus. Talžymai pasparlino darbą. Kultivatorių gamybos užduotij įmonės kolektivas dvigubai viršijo.

Šiuo metu kultivatorių tobulinami. Naujai pagamintas bandomasis pavyzdis turi šonines lėkštės ir kaupiamajį itaisą. Sėkmingesni įvykdė šiaudūsiloso smulkintuvų gamybos užduotij Vilniaus „Komunaro“ ir Alytaus „Ūkmašinės“ gamyklos. „Komunaro“ gamykloje šiaudū-siloso smulkintuvai buvo gaminami naujai pastatytame mechaninio-sūrinkimo cecho korpuse.

Ukmergės „Vienvės“ gamyklos kolektivas pirmą laiko įvykdė metinių arklinių paravų išleidimo planą. Anksčiau šai produkcijai gaminti buvo naudojamos medinės formavimo dėžės, kurios greitai išeidavo iš rikiuotės. Liejikams Motiejui Kuliešiui ir Alfonsui Kapūstui pasiūlusi, pagamintos tvirtesnės geležinės formavimo dėžės.

Žymiai padidino žemės ūkui skriamos produkcijos gamybą Kauno „Aramos“ gamykla. Per šiuo metu devynis mėnesius įmonės kolektivas pagamino 100 arklių išleidimo planą. Lietuvos TSR Viltinės ir kuro pramonės ministerijos planavimo skyriaus viršininkas

S. RAINFELDAS
Lietuvos TSR Viltinės ir kuro pramonės ministerijos planavimo skyriaus viršininkas

RAJONO KOLŪKIUOSE

Sparčiai ariamos dirvos

Nuvalę be nuosolių šakniavalsių derlių, "Už laiką" kolūkio žemdirbių iš Jungė vietas jėgas į rudens dirvų arimą. Kasdieną į laukus išeina 16–20 porų arklių.

Artojams už rudens arimo normą įvykdymą ir viršijimą išmokamas papildomas atlyginimas — po du kilogramus grūdų. Materialinio paskatinimo priemonių taiky-

mas arlojams kelia jų gamybinių suinteresuolomą, skatina dirbti sparčiai ir našiai. Artojai drg. drg. Augulis, Davainis ir kiti kasdien viršija rudenis arimo užduotis.

Kolūkyje jau suarla virš 300 ha dirvų. Kolūkiečiai pasiryžę iš rudens suartis vietas dirvas, kas žymiai pakels laukų derlingumą.

A. Laužadytė

Pajaminga daržovė

"Artojo" žemės ūkio artelei šalis metais daržovėmis buvo apsodintas, palyginti nedidelis žemės plotas — 1,3 ha. Kolūkio darže išsaugo gausus morkų, agurkų, burokelių ir kopūsių derlius.

Ypač general užderėjo agurkal, kurie buvo pasodinti 0,25 ha sklypelyje. Daržininkė drg. Petrušienė užtik-

rino nuolatinę agurkų priežiūrą ir pasiekė didelį jų derlingumą. Kolūkis pilnai atsiskaitė agurkų prievoles su valstybe ir, likusius realizavęs turguje, gavo 1.500 rublių pajamą. Ateinančiais metais kolūkis numato žymiai išplėsti šios pajamingos daržovės plotą.

V. Mickienė

LAIKAS SUSIRŪPINTI

Jei pagal planą „Žvalgždės“ kolūkyje numatyta iš rudens suartis 725 ha dirvų, tai šiuo metu ten suarta vos... 187 hektarai.

Kolūkyje yra nemažas skaicius darbinių arklių, tačiau į laukus išeina vos 10–12 porų. Artojai, kaip taisykė, išeina į darbą vėlai ir ne įvykdo išdirbio normą. Jems nenumatytos materialinio paskatinimo priemonės, todėl artojai nesuinteresuoti įvydkilių ir viršytų išdirbio normas.

Kolūkij aptarnauja Rokiškio MTS Cepulio vadovaujama traktorių brigada, kurios sudėtyje 5 traktoriai. Per visa laikarpų mechanizatorių testuarė vos... 136 ha dirvų. Dalykas lame, kad dirbtuvi vienas traktorininko Spalio traktorius „DT-54“. Kitig stovi sugedė.

Rokiškio MTS vadovai ir kolūkio valdyba turi artimiausiu laiku susirūpinusi organizuotu rudens arimo vykdymu.

F. Kapocius

Kada bus sutvarkytas kelias?

Prė kello, einančio iš Rokiškio į Kalnališkių kaimą, tuoju už skerdyklos, yra žyvduobė. Žyvras iš jos imamas be jokios tvarkos, ko išdaude vo ši duobė jau perkarto minėtą kelią. Kelio vidiuryje susidarė kokių 4 m gilumo duobė, taip kad plėm kartą važiuojantis šiuo

keliu, leisdamas nuo kalno, gali lengvai patekti į duobę.

Rokiškio apylinkės tarybos ir Karolio Poželos vardo kolūkio vadovai patys ne kartą pravažiuoja tuo keliu, tačiau nesilima jokių priemonių keliui patalsyti.

J. Miksys

LIAUDIES BALAS

Gausi ir spalvinga yra Lietuvos liaudies tautosaka, žodinė kūryba. Geriausiuose lietuvių tautosakos kūriniuose — dainose ir pasakose, žaidimuose ir anekdotuose, patarlese ir priežodžiuose — atsispindinėliaus mintys ir jausmai, klinčius darbo žmonių moralinių bruožų. Mellė liaudies ir gimtam kraštui, didineapykanta engėjams, pagarbą darbo žmogui — visa tai lietuvių tautosaka išreiškia jau senų senovėje.

Senojoje tautosakoje mes randame daug liaudies kūrinių apie nelaimingą likimą, apie darbo žmonių vargą, apie moters beteisiškumą.

O! motušė motušė,
Kam tu mane paauginai,
Ar ant sunkių vargeti,
Ar ant graudžių ašarelių?

Panašiomis engtamos liaudies dejanėmis prieštarėje alėdo daugelis liaudies dainų.

Bet liaudis ir tada, sunkiai priespaudos metais, kurdavo ir killas dainas, pasakas ir patarles, kuriose atsispindėjo šviesūs liaudies lūkesčiai apie

liaisvę ir laimę. Tai liudija netik optimistinių skambančios dainos, bet ir trumpos patarles bei priežodžiai: „Darbininkai nepraužus — jū vis tiek viršus bus“, „Darbininkai sujudės — visi ponai nugarmės...“

Naujais gausais liaudies kūriniuose mūsų tautosaka paturėjo Lietuvos darbo žmonėms išsiladavus iš buržuažijos jungo. Jau pirmaisiais tarybinės santvarkos metais (1940 m.) suskambėjo naujos dainos apie laimę, išskirti Komunistų partijai vadovaujant, apie pergalę prieš išnaudotojus:

— O jūs, buožės, jūs šetonai,
Buvot ligi šiol mūs ponai, —
Jau ant sprando mums nejosit,
Mūs jégų neišnaudosit.

Didžiojo Tėvynės karo laikotarpio tautosakoje išreiškiamas ryžtas kovoti, nepalažiama viltis: „Rytuos kovoja broliai už laisvę Lietuvos, išvysime faštust iš tėviškės brangios...“ Patriotiniu persunkta to laikotarpio patarlių bei priežodžių tautosaka: „Būk narsus, kalp

Paminėjo komjaunimo metines

Iškilmingai paminėjo VLJKS 37-ąsias metines Rokiškio II-osių vidurinės mokyklos mokiniai. Pranešimą apie šlovingojo Lenino komjaunimo nuelią kelią padarė LLKJS

RK sekretorius drg. Šaškovas.

Po pranešimo mokyklos saviveiklininkai pastirodė surininga programa.

K. Cičinskas

VLJKS 37-osių metinės buvo paminėtos „Tarybų Lietuvos“, „Socializmo keliu“, Lludo Giros vardo ir kituose

kolūkuose, o taip pat Panemunėlio linų apdirbimo fabrike bei kilose rajono įmonėse, įstaigose ir mokyklose.

SVEČIUOSE PAS PAKRUOJIEČIUS

Praėjus savaitę Pakruojoje įvyko literatūrinis - muzikinis vakaras, kuriame dalyvavo Biržų, Joniškėlio, Rokiškio ir Pakruojo literatai bei atlikėjai. Žiūrovalai šiltai sutiko jaujai rašytoją R. Narečionį, pradedančiuosius poetus R. Alekną, J. Narbutą, L. Sereną ir kt. Mūsų rajono literatams atstovavo jaunieji poetai P. Ambrozaitis, A. Keiliotis, P. Milaknis ir A. Ma-

tiukas. Gero žiūrovų įvertinimo suslaukė rokiškiečiai solistas Z. Lapinskas ir akomponierius A. Gradeckas, atlikę eilę dainų pagal vietinių poetų žodžius ir Žermono arčią iš Verdi operos „Travalia“.

Buvo nularia tokius pat literatūrinis-muzikinius vakarus organizuoli Joniškelyje ir Rokiškyje.

L. Vaitkūnas

MŪSŲ MEDŽIAGOS PĒDSAKAIS

„Po Spalio vėliava“ laikraščio Nr. 83 (519) buvo palapinta karikatūra apie netvarką rajono pramkombinato mechaninio cecho kleme.

Rajono pramkombinato direktorius redakcijai praneša, kad mechaninio cecho vedėjui drg. Kaptikovui duoti nurodymai betvarkel pašalinti.

Aple uždelstą sporto salės įrengimą Salų žemės ūkio technikume rašė „Po Spalio vėliava“ laikraščio Nr. 85 (521) skaliytojas J. Bičas. Technikumo direktorius drg.

Bajorūnas savo laiške redakcijai praneša, kad sporio salės įrengimo darbai paspartinti, ir artimiausiu laiku technikumo sportininkai galės sportuoti naujoje salėje.

Straipsnyje „Gerinti ateistišką propagandą“, tilpustame „Po Spalio vėliava“ laikraščio Nr. 77 (513), buvo kritikuotas Politinių ir moksliinių žinių skleidimo draugijos rajono skyrius už silpną ateitinę propagandą gyventojų tarpe.

Apie tai redakcijai pranešė Politinių ir moksliinių žinių skleidimo draugijos rajono skyriaus valdybos pirmininkas drg. Butėnas.

ŽODIS VĒTROMS

Vėtrės šeštancios,
Rudenio vėjai,
Jūs tik baisūs vaikystės sėpuos,
Kai nuversti lūšnelę norėjot
Ir dejavot klaikiai kamino.

Neuzpūst jau balaną —
Nežinome ju.
Ir stogo šiaudų neberast.
Baltos sienos sodybų nauju
Mus priglaus per didžiausias
audras.

Ei, neklaidžiokit
Sodo taku
Ir nedrūskit atnešti nenaudą!
Daugel matėm klapinių toklių —
Juos varikti propeleriais
gaudom.

Vėtrės šeštancios,
Rudenio vėjai,
Neškit debesis juodus i sali.
Seimininkais i žemę atėjom
Ir padanges atimti jums
galim.

A. MATIUKAS

MASKVA. Visasajunginė žemės ūkio paroda. Nuotraukoje: paviljono „Grūdai“ salėje, skirtoje kovai su grādu nuostoliais. Ekskursijos vadovė M. V. Chomiakova aškinė ekskursantų grupė iš Novosibirsko srities mechanizuoto klojimo įrengimą.

E. Jevzerichino (TASS)
nuotrauka.

kimą hitlerininkų tarnų arkivyskupą Skvirecką liaudis šiai apibūdino:

„Vyskupas Skvireckas
Laimino tuos žodžius,
Liepė išnaikinti
Komunistus sodžiu.“

Pokarinio meto tautosakoje aštrių pasisakoma ir priešbuožes. Tai rodo kai kurios patarlių bei priežodžiai: „Geriau šimtas piktų šunų, negu vienas buožė iš pasalų“; „Nelisk buožę į kolūki, tai kaip klaulę į aruodą“; „Leisk buožę į kolūki — išvalys aruodus“ ir daugelis kitų.

Beveik visi šie tautosakos pavyzdžiai yra paimiti iš perėitaus metais išleistos „Lietuvių tautosakos rinktinės“. Tačiau ir šioje stambios apimties knygoje yra tik maža dalis lietuvių tautosakos pavyzdžių.

Tautosakoje glūdi liaudies išmintis, iš tautosakos galima susidaryti puikų valzda apie liaudies viltis ir lūkesčius. Mūsų tautosakoje atsispindi ne tik prieštaris, bet ir dabartis, nepalaužiamas lietuvių tautos siekimas žengti į naujas laimėjimus tarybinio gyvenimo kelio.

V. Laurinkus

Pranešimas

apie rudens darbų eiga rajono kolūkiuose
š. m. spalio 31 d. procentais

Eil. Nr.	Kolūkio pavadinimas	Suarta rudens arimo bulvių	Nukasta cukriniai runkeliai	Nukasta šaknivalaisių	Nujimta daržoviu	Išskulta grie- dinių kultu- ru viso	Pagaminta siloso
Panemunėlio MTS zona							
1.	Jaunoji gvardija*	73,1	*	60,0	78,2	25,0	42,2
2.	Už taiką*	64,8	*	62,0	—	45,8	29,7
3.	Vyturys*	60,0	*	30,0	20,0	—	25,5
4.	Artojas*	46,7	*	56,0	*	54,3	32,9
5.	Šetekšna*	46,7	*	90,5	33,3	—	31,7
6.	Gegužės Pirmoji*	16,4	*	50,0	50,0	50,0	35,5
7.	Lenino keliu*	38,4	89,4	—	—	—	26,7
8.	Mičiurino vardo	36,4	*	82,4	6,7	25,0	39,3
9.	Atžalynas*	35,8	83,3	38,0	—	—	23,0
10.	Duokiškis*	34,3	*	—	80,0	—	33,1
Viso zonoje:		49,9	97,0	48,8	47,6	45,0	36,6
Rokiškio MTS zona							
1.	Tikruoju keliu*	57,2	97,5	71,4	95,0	—	32,9
2.	Salomėjos Neries vardo	55,6	90,0	27,7	—	43,1	23,6
3.	Aušra*	48,0	*	86,9	*	—	35,1
4.	Stalino keliu*	46,1	*	41,3	24,0	—	36,0
5.	Socializmo keliu*	46,0	95,8	50,0	28,5	25,0	39,3
6.	Nemunėlis*	41,6	*	22,6	20,0	—	36,9
7.	Tarybų Lietuva*	39,7	*	36,8	26,3	85,0	26,0
8.	Ragelai*	35,5	*	35,2	—	—	37,6
9.	Naujas gyvenimas*	33,9	83,0	57,6	—	*	34,9
10.	Karolio Poželos vardo	33,7	*	10,0	20,0	*	63,5
11.	Pergalė*	32,3	*	95,0	25,0	—	33,9
12.	Švyturys*	32,2	86,8	52,9	—	—	9,3
13.	Žvaigždė*	26,4	93,7	40,0	12,5	—	32,8
14.	Liudo Giros vardo	20,8	*	75,9	42,8	—	40,6
Viso zonoje:		38,6	98,9	50,0	29,1	60,8	38,2
Iš viso:		43,5	98,0	49,5	37,3	53,8	37,5
*) Ivykdė planą.							

Rajono plano komisija

Šalčininkų rajono Jašiūnų tarybinio ūkio darbininkai sėkmingesnai baimina nukasti bulves. Iš kiekvieno hektaro čia nukasta po 170–180 centnerius. Kasant bulves labai gerai dirba traktorininkas V. Borisiukas ir traktorininkas I. Borovikas. Jie kasdien viršija užduotis. Nuotraukoje: kombaininis bulvių kasimas Jašiūnų tarybiname ūkyje.

L. Meinerto (ELTA) nuotrauka.

TARPTAUTINĖ APŽVALGA

Tautų valia

Spalio 27 d. Ženevoje prasidėjo TSRS, JAV, Anglijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministrų pasitarimas. Pasitarimo dalyviai apsvarstys šiuos klausimus: Europos saugumas ir Vokietija, nusiginklavimas, Rytų ir Vakarų kontaktų išvystymas.

Ženevos pasitarimas yra tautų dėmesio centre. „Kaip ir prieš tris mėnesius, kai Ženevoje buvo susirinkę keturių valstybių (t. y. TSRS, JAV, Anglijos ir Prancūzijos) vyriausybėlų vadovai, — rado Prancūzijos laikraštis „Enformasjon“, — visos žmonijos žvilgsniai vėl nukreipti į šį vilčių miestą“. Iš tikrųjų, tautos laukia iš Ženevos pasitarimo, kad jis įneš savo Indėlių į valstybių bendradarbiavimo stiprinimą ir tolesnį tarptautinio įtempimo mažinimą.

Prieš įvykstant dabartiniams pasitarimui Ženevoje, buvo ellė svarbių tarptautinių

īvykių, kurių centras buvo Maskva. Tarybų Sajunga, kaip žinoma, užmezgė dipoliatinius santyklius su Vokietijos Federaline Respubliką, sudarė Sutartį dėl santyklių su Vokietijos Demokratine Respubliką, perdavė Suomių Porkala-Udo teritoriją, pirma laiko išvedė kariuomenę iš Austrijos, nutarė žymiai sumažinti savo ginkluotasių pajėgas, įmėsi eilės svarbių žygijų, siekdama kuo greičiausiai išspręsti nusiginklavimo problemą ir t. t. Per pastaruosius keletą mėnesių Tarybų Sajungoje buvo apsilankiusios penkios užsienio parlamentų delegacijos, daugelis ekonominių ir kultūrinių delegacijų, daug užsienio turistų.

Tarpautinio įtempimo mažinimo interesai padidintavo ir ellės kitų šalių užsienio politikos žingsnius. Tokie, pavyzdžiui, yra šešių kinų liudies savanorių divizijų išvedimas iš Korėjos ir ginkluotų pajėgų sumažinimas

Lenkijoje, Čekoslovakijoje ir kitose Rytų Europos šalyse. Visos šios priemonės, kaip teisingai pažymėjo Vengrijos laikraštis „Sabad Nep“, žymiai padėjo sudaryti palankią padėjimą užsieniam užsienio reikalų ministrių pasitarimui.

Paprastieji žmonės visur karštai nori, kad pasitarimas išspręsti jam iškilusius uždavinius. Londono įvyko mitingas, kuriam buvo priimtas kreipimasis į keturis užsienio reikalų ministrus. Dalyvavusieji mitinge paragino pasitarimo dalyvius pasiekti tokius „dėl jiems iškilusiu problemu konkrečius susitarimus, kurie pašalinėtų konfliktų galimybę“. Ženevos pasitarimo išvadai vyko Visos Indijos konferencija už Azijos solidarumą. Indų tautos atstovai nusiuntė į Ženevą laišką, kuriam ragina pasitarimo dalyvius padaryti jį „istorijos posūkio punktu, pasiekus susitarimą dėl ginklavimosi varžybų nustatymo ir atominio ginklo uždraudimo“. Prancūzijos

mieste — Lione įvyko Vakarų ir Rytų politinių bei visuomeninių veikėjų susitikimas; jo dalyviai kviečė keturių valstybių užsienio reikalų ministrus padaryti galą „šaltajam karui“, išoliau stengtis mažinti tarptautinį įtempimą.

Ženevos pasitarimo dienovarpėje esantieji klausimai giliai jaudina visų šalių žmones. Tautų interesai reikalauja, kad šių klausimų išsprendimas užtikrintų tolesnį tarptautinio įtempimo sumažinimą.

Rimtas smūgis Paryžiaus susitarimams
Saro srityje (Sare) įvyko referendumas (gyventojų apklausimas), kurio metu rinkėjams buvo pasiūlyta pasiskaitoti „uz“ arba „prieš“ vadinančių „Europos statutą“.

Saras, turintis labai gausias anglies atsargas ir labai išvystytą metalurgiją, iki karo jėgo į Vokietijos sudėjį. Po karo Saras, atsildėjus prancūzų okupacinei zonoje, gavo savivaldą. Kartu su tuo ekonomiškai jis glaudžiai

susijęs su Prancūzija iš esmės yra jos politinėje kontrole. Padėtis Sare yra vienintelis nesutarimų šaltinių tarp Vakarų Vokietijos ir Prancūzijos. Siekiant pašalinti šiuos nesutarimus, ir buvo sugalvotas „Europos statutas“. Jis numato, kad visus svarbius Saro reikalus turi tvarkyti „Europos komisaras“, pavaldus karinei Vakarų Europos sąjungai.

Prancūzijos vyriausybė paimė „Europos statutą“ Sare. Reikalavimai įvesti „statutą“ buvo viena iš sąlygų, kad Prancūzijos parlamentas ratifikuotų Paryžiaus susitarimus dėl Vakarų Vokietijos apginklavimo.

Tačiau Saro srities gyventojai atmetė „Europos statutą“. Prieš jį referendumo metu balsavo du trečdaliai referendumo dalyvių. Taip, kaip pažymi Vakarų demokratinių laikraščių, buvo rimtas smūgis Paryžiaus kariniams susitarimams.

T. Charkovas

Redaktorius A. STASYS

Lenkija — socializmo statybos keliu

Tarybinės liaudies istorinės pergalės prieš hitlerinę Vokietiją ir Lenkijos išvadavimo iš fašistinės tironijos dėka Lenkijos darbininkų klasės sajungoje su darbo valstietija paėmė valdžią į savas rankas ir įkėlė šalyje liaudies demokratinę santvarką.

Didvyriškai Lenkijos darbo žmonių kovai vadovavo Lenkijos darbininkų partija. Savo veikloje, vadovaudamas visanugaliniu marksistinio-leninizmo mokslo ir turiagiausiu Tarybų Sajungos Komunistų partijos patyrimu, Lenkijos Jungtinės darbininkų partija vyko darbininkų ir valstiečių sąjungos — liaudies valdžios pagrindo — nuolatinio stiprinimo politiką, vyslo kaiame kooperaciją, griežtai prisilaikančių savanoriškumo principo.

Dabartiniu metu Lenkijos kultime yra apie 10 tūkstančių gamybinių kooperatyvų ir daugiau kaip 400 valstybinių mašinų-traktorių stočių. Darbo valstiečiai praktiškai ištikina, kad žemės ūkio kultūrų derlius ir gyvulininkystės produktyvumas gamybiniuose kooperatyvuose žymiai didesnis, negu pavienių valstiečių ūkuose.

Tačiau to dar nepakanka. Darbo žmonių pirkimo galia neįtampa auga. Tik praeitais metais realusis darbininkų ir tarnautojų užmokesčiai ir valstiečių pajamos, pagalinti su 1953 metais, padidėjo 12 procentų. Siekdamas, kad gyventojai būtų gausiai aprūpinti maisto produktais, o pramone žaliavomis, Lenkijos Jungtinės darbininkų partijos Centro Komiteto IV plenumas numatė per artimiausius penkeris metus padidinti bendrają žemės ūkio produkcijos gamybą nemažau kaip 20 procentų.

Klesti ir Lenkijos kultūra. Likviduotas neraštumumas. Daugiau kaip tris kartus išaugo moksleivių skaičius vidurinėse ir aukštostose mokyklose. Išaugo sava liaudies intelligentija: inžinerai, mokytojai, gydytojai, agronomai, zootechnikai. Sukurtas platus klubų, bibliotekų, kineonės.

Lenkų tauta — taikinga tauta. Ji drauge su mūsų šalių, su visomis socializmo stovyklos tautomis kovoja už tvirtą taiką visame pasaulyje.

Lenkų tauta, Lenkijos Jungtinės darbininkų partijos va-

dovaujama, tvirtai žengia socializmo keliu.

I. Petrovičius

tūros veikėjai. Lietuvoje leidžiamos lenkų rašytojų knygos. Lenkų ir lietuvių mokslinkai pasikeičia savo velkaičiais. Daug lietuvių rašytojų knyguose išleidžiamos iš ūkio.

Lenkų tauta — lenkų rašytojų knygos. Lenkų ir lietuvių mokslinkai pasikeičia savo velkaičiais. Daug lietuvių rašytojų knyguose išleidžiamos iš ūkio.

Lenkų tauta — lenkų rašytojų knygos. Lenkų ir lietuvių mokslinkai pasikeičia savo velkaičiais. Daug lietuvių rašytojų knyguose išleidžiamos iš ūkio.

Lenkų tauta — lenkų rašytojų knygos. Lenkų ir lietuvių mokslinkai pasikeičia savo velkaičiais. Daug lietuvių rašytojų knyguose išleidžiamos iš ūkio.

Lenkų tauta — lenkų rašytojų knygos. Lenkų ir lietuvių mokslinkai pasikeičia savo velkaičiais. Daug lietuvių rašytojų knyguose išleidžiamos iš ūkio.

Lenkų tauta — lenkų rašytojų knygos. Lenkų ir lietuvių mokslinkai pasikeičia savo velkaičiais. Daug lietuvių rašytojų knyguose išleidžiamos iš ūkio.

Lenkų tauta — lenkų rašytojų knygos. Lenkų ir lietuvių mokslinkai pasikeičia savo velkaičiais. Daug lietuvių rašytojų knyguose išleidžiamos iš ūkio.

Lenkų tauta — lenkų rašytojų knygos. Lenkų ir lietuvių mokslinkai pasikeičia savo velkaičiais. Daug lietuvių rašytojų knyguose išleidžiamos iš ūkio.

Lenkų tauta — lenkų rašytojų knygos. Lenkų ir lietuvių mokslinkai pasikeičia savo velkaičiais. Daug lietuvių rašytojų knyguose išleidžiamos iš ūkio.

Lenkų tauta — lenkų rašytojų knygos. Lenkų ir lietuvių mokslinkai pasikeičia savo velkaičiais. Daug lietuvių rašy